

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
 Навчально-науковий інститут денної освіти
 Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
**«ОСНОВНА ІНОЗЕМНА МОВА:
 ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**
 на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 5 семестр
Освітня програма/спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

Сушачова Наталія Сергіївна

к. філол. н.

доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-095-63-33-897
Електронна адреса	sukhachova2014@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка Студентів
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Ознайомлення студентів з основними поняттями й категоріями граматики сучасної англійської мови, понятійним апаратом практичної граматики; удосконалення граматичної компетенції студентів; окреслення шляхів практичного застосування отриманих знань, умінь і навичок із практичної граматики.
Тривалість	3 кредитів ЄКТС/90 годин (практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 54 год.).
Форми та методи навчання	Практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Пояснювально-ілюстративний метод (евристичні запитання, дискусія, робота в малих групах); проблемний метод (групові дискусії); метод інтерактивного навчання (інтерактивні презентації, дискусії); метод контролю та самоконтролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: 5 семестр – екзамен.
Пререквізити	ОК «Основна іноземна мова: практична граматика англійської мови», ОК «Основна іноземна мова: аналітичне читання та розмовний практикум», ОК «Практика перекладу з англійської мови»
Постреквізити	ОК «Основна іноземна мова: аналітичне читання та розмовний практикум», перекладацька практика
Мова викладання	Англійська/українська.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	ня самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Syntax. The Simple sentence		
Тема 1. Classification of the sentence. Communicative types of sentences	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Syntax as part of grammar. The subject matter of Syntax», «The sentence as a language unit».
Тема 2. Structural classification of the simple sentence	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Structural types of sentences», «One-member sentences. Two-member sentences».
Тема 3. Principal parts of the sentence	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Parts of the Sentence», «Subject and Predicate as the main members of the sentence».

Тема 4. Secondary parts of the sentence (The Object. The Attribute)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповідь на тему: «Object as secondary member of the sentence», «Attribute as secondary member of the sentence».
Тема 5. Secondary parts of the sentence (The Adverbial modifier)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповідь на тему: «Adverbial modifier as secondary member of the sentence».
Тема 6. Word Order	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Підготувати доповідь на тему: «Word Order».
Модуль 2. Compound sentence and Complex sentence		
Тема 7. Composite sentence and Compound sentence	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Characteristics of composite sentence», «Characteristics of compound sentence».
Тема 8. Complex sentence	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповідь на тему: «Characteristics of complex sentence».
Тема 9. Complex sentence with adverbial clauses (1)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповідь на тему: «Subordination of one syntactic unit to another in a complex sentence: conjunctions: when, after, before, while, till, until, though, although, that, as, because; a number of fixed phrases performing the same function: as soon as, as long as, so long as, notwithstanding that, in order that, according as, etc.; conjunctive words: the relative pronouns who, which, that, whoever, whatever, whichever, and the relative adverbs where, how, whenever, wherever, however, why, etc.».
Тема 10. Complex sentence with adverbial clauses (2)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Subject and Predicate Clauses», «Object Clauses», «Attributive Clauses», Clauses of Cause». Clauses of Place», «Temporal Clauses». «Clauses of Condition», «Clauses of Result», «Clauses of Purpose», «Clauses of Concession», «Clauses of Manner and Comparison».

Тема 11. Pseudo-complex sentences	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Підготувати доповіді на теми: «Pseudo-complex sentences», «Linking devices», «Absolute (independent) subordinate clauses» «Parenthetical clauses».
Модуль 3. Punctuation. Capitalization		
Тема 12. Punctuation as the system of signs or symbols	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «What Are the 14 Punctuation Marks in English Grammar?», «A few differences between punctuation in British and American English».
Тема 13. Punctuation: Compound sentence	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповідь на тему: «Coordinate clauses joined by different types of conjunctions».
Тема 14. Punctuation: Complex sentence	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповідь на тему: «Kinds of Sentences and Their Punctuation».
Тема 15. Capitalization	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота .	Підготувати доповіді на теми: «Main Capitalization Rules for English Grammar», «Using capitalization to improve creative writing».
Модуль 4. Morphology: revision		
Тема 16. Parts of Speech	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Parts of speech classification. Meaning, form, function», «Notional words, modal words, form words, the interjection, words of affirmation and negation».
Тема 17. Active Voice. Passive Voice	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповідь на тему: «What's the difference between active and passive voice?», «Forms of participles».
Тема 18. Modal verbs	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Modal verbs and modality», «Modal Verbs and their substitutes».
Тема 19. Reported Speech. Sequence of Tenses	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Sequence of tenses in complex sentences», «Sequence of tenses in sentences with object clauses», «The choice of a past tense in the object subordinate clause».

Тема 20. Moods of Verbs. Finite and non-finite forms of the English verb	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Підготувати доповіді на теми: «Moods of Verbs (the Imperative, the Subjunctive, and the Indicative)», «The Infinitive, the Participle, the Gerund».
--	--	---

Інформаційні джерела

Основні

1. Верба Л.Г. Довідник з граматики англійської мови / Л.Г. Верба.– К. : ТОВ «ВП Логос-М», 2023. 352с.
2. Практична грамика англійської мови. Умовний спосіб : навч.-метод. посіб. / уклад. О. В. Кузнецова, В. В. Кукушкін, І. Ю. Набокова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 72 с.
3. Сітко А. В. Практична грамика англійської мови для студентів спеціальності «Переклад». Кн. 2: навч. посібник ; за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. А. Г. Гудманяна. Вінниця : Нова книга, 2018. 376 с.
4. Черноватий Л. М., Карабан В. І. Практична грамика англійської мови з вправами : Базовий курс : посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови. Вінниця : Нова книга, 2007. 248 с.
5. Hewis M. Advanced Grammar in Use 4th Edition Book with Answers and eBook and Online Test. Cambridge University Press Education. 2023.

Додаткові

1. Фрасинюк Н. І. Порівняльна типологія англійської та української мов: тези лекцій, завдання для семінарських занять, завдання для самостійної роботи, тестові завдання : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня «Рута», 2020. 158 с.
2. Olohan M. Translation and Practice Theory. NY, Routledge, 2020. 166 p.
3. Robinson D. Becoming a Translator An Introduction to the Theory and Practice of Translation. NY, Routledge, 2019. 318 p.
4. Sahim N. Professional English Grammar. Aksos Publication, 2022. 342 p.

Довідкові

1. Oxford Advanced Learners Dictionary. 10th Edition : Oxford University Press, 2020. 1820 p.
2. The New International Webster's Dictionary & Thesaurus of the English Language. Trident Reference Pub, 2023. 1200 p.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Основна іноземна мова: практична грамика англійської мови», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Можливість перезарахування окремих тем/модулів навчальної дисципліни за результатами навчання здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти відповідно до тематики навчальної дисципліни: платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/> , платформа EdEra <https://ed-era.com/> , платформа Coursera <https://www.coursera.org/> , платформаRWS <https://www.rws.com/> та ін.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба <https://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

<https://puet.edu.ua/other-divisions/studentykyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (3 бали)	15
Модуль 2 (теми 7-11): виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (3 бали)	15
Модуль 3 (теми 12-15): виконання навчальних завдань (4 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (2 бали); поточна модульна робота (3 бали)	15
Модуль 4 (теми 16-20): виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (3 бали)	15
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентських наукових	10

Форма роботи	Вид роботи	Бали
	конференція	

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни